

Bentonit-homok keverékből épített szigetelőrétegek vízzárósága a gyakorlatban

Szabó Attila

doktorandusz

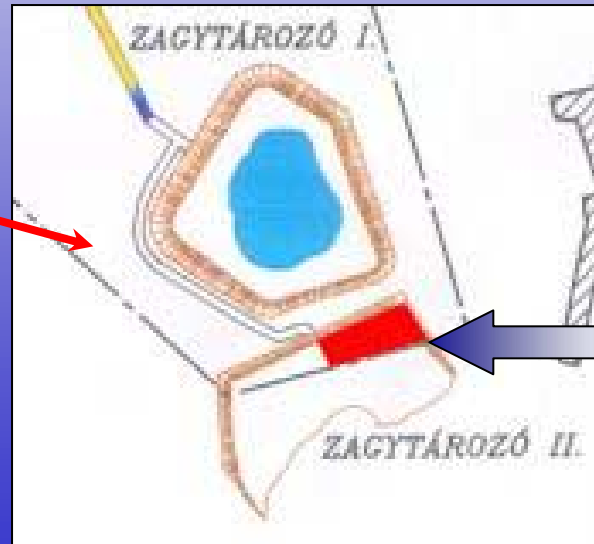
Miskolci Egyetem, Hidrogeológiai-Mérnökgeológiai Tanszék

VIII. Széchy Károly emlékülés, 2002. február 8.

A kísérletek helyszíne és időpontja:

(The place & date of the measurements)

Pécs, Mecsekérc Rt. Ércdúsító Üzemének urán zagytarozója

2001.

A kísérletsorozat célja:
(*The aim of the measurements*)

A homok-bentonit keverékből épített szigetelőréteg megfelel-e egy zárószigetelés vízzárósági kritériumának ?

Egy esetleges üzemi megvalósítás során az agyaggal, vagy a homok-bentonit keverékkel megépített szigetelő réteg ígérkezik mind műszaki, mind pedig gazdasági szempontból kedvezőbbnek?

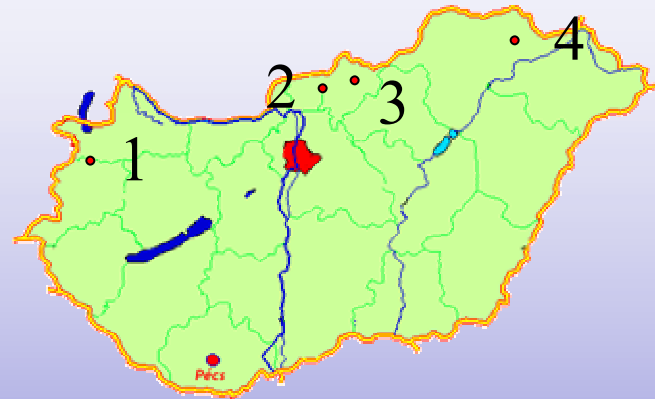
Van-e reális lehetőség arra, hogy a homok-bentonit keverékből megfelelő technológia mellett elfogadható vízzáróságú szigetelőréteg készüljön?

A megfelelő bentonit kiválasztása, alkalmasságának igazolása laboratóriumi úton (Suitability tests)

I. Hazai bentonitelőfordulások

1. Egyházaskesző
2. Mátraszele
3. Pétervására
4. Mád

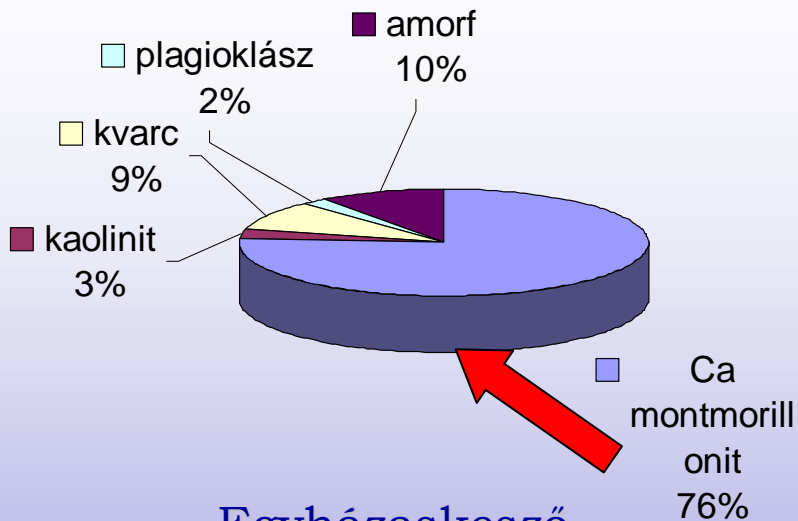

II. A kiválasztás során elvégzett vizsgálatok

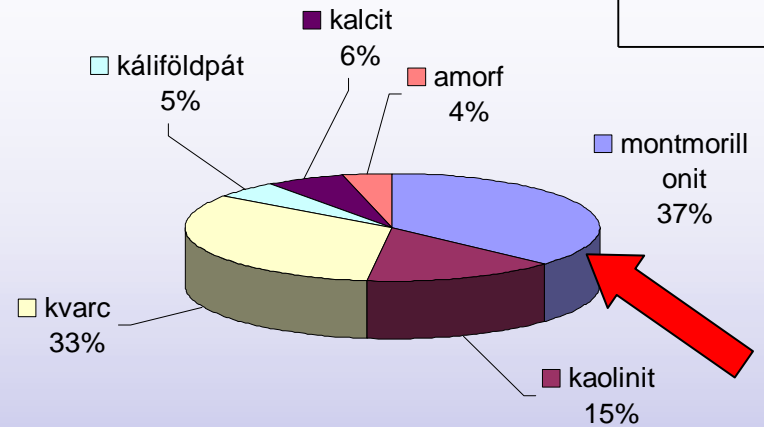
- Szemcseméret összetétel
- Sűrűség
- Kémiai összetétel
- Ásványtani vizsgálat (a főásványok mennyiségének meghatározása)
- Toxikus fémek kioldódási lehetőségének vizsgálata
- Scanning elektronmikroszkópos elemzés
- Enslin-vizsgálatok
- Szivárgási tényező meghatározás

Röntgendiffrakciós vizsgálati eredmények

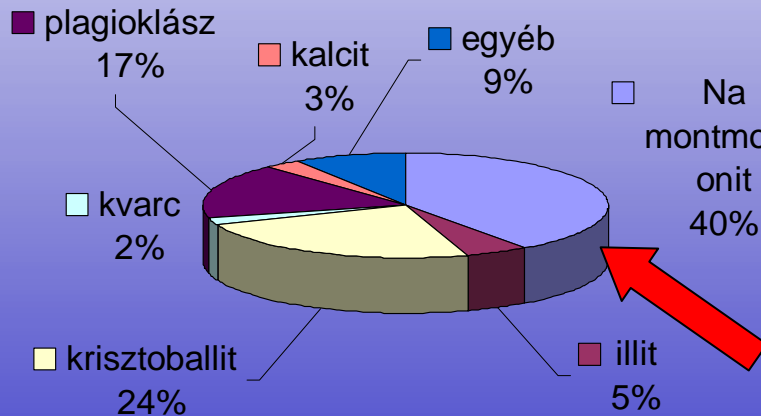
(X-ray diffraction analysis)

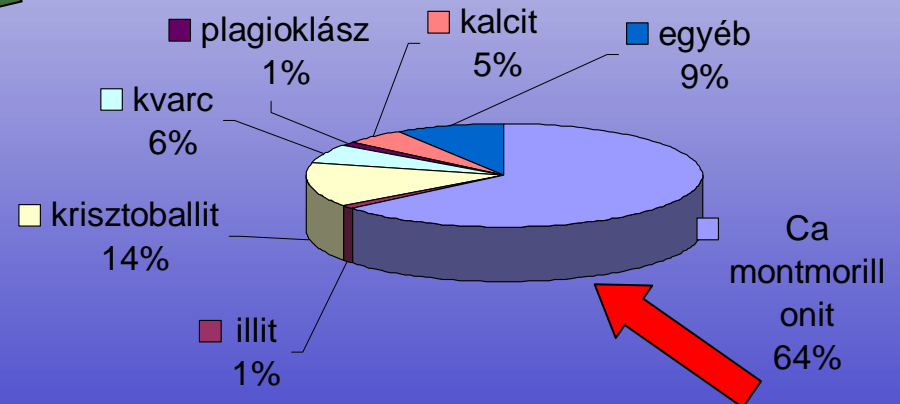
Egyházaskesző

Mád

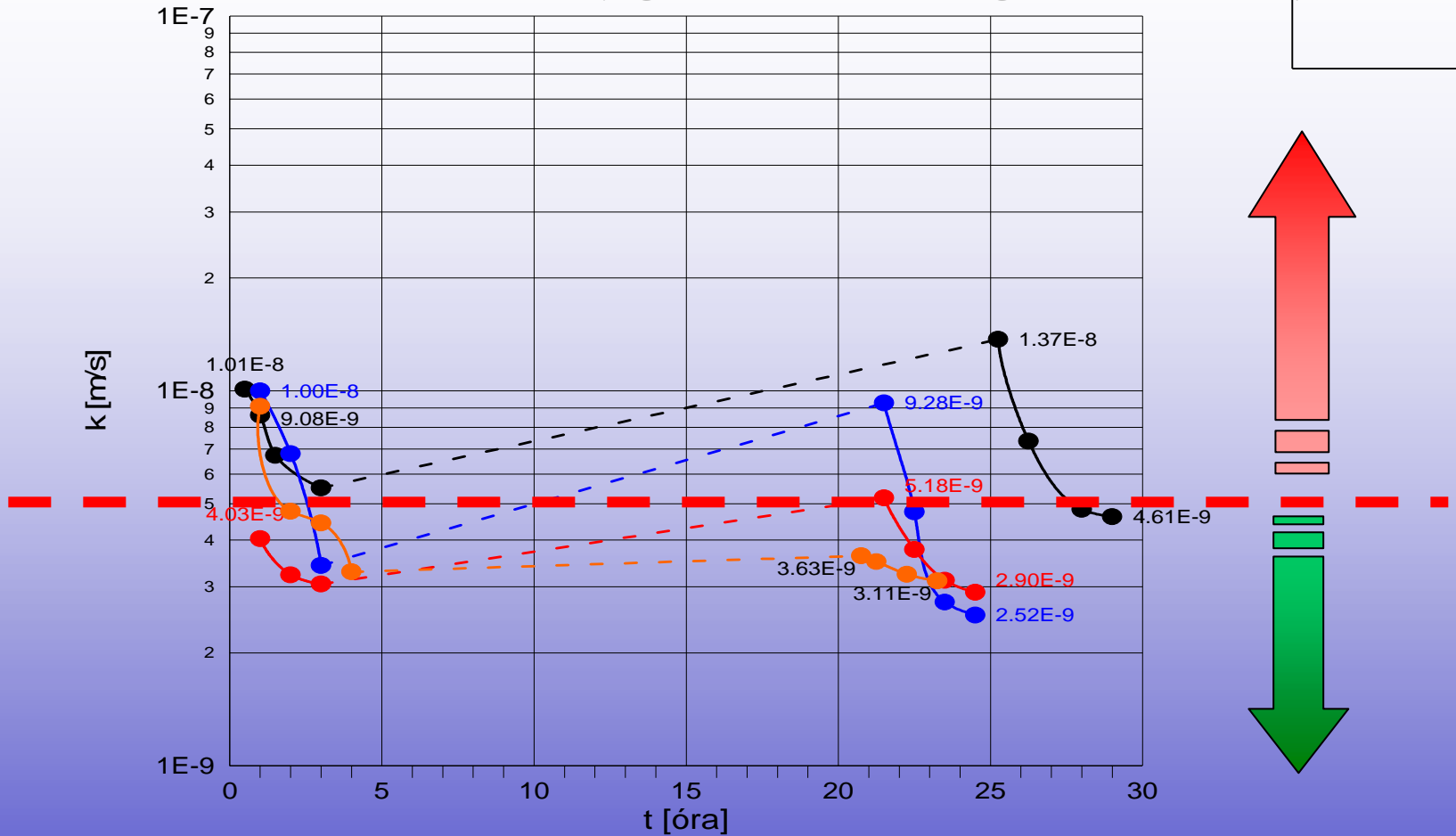
Mátraszele

Pétervására

Szivárgási tényező mérési eredmények (labor)

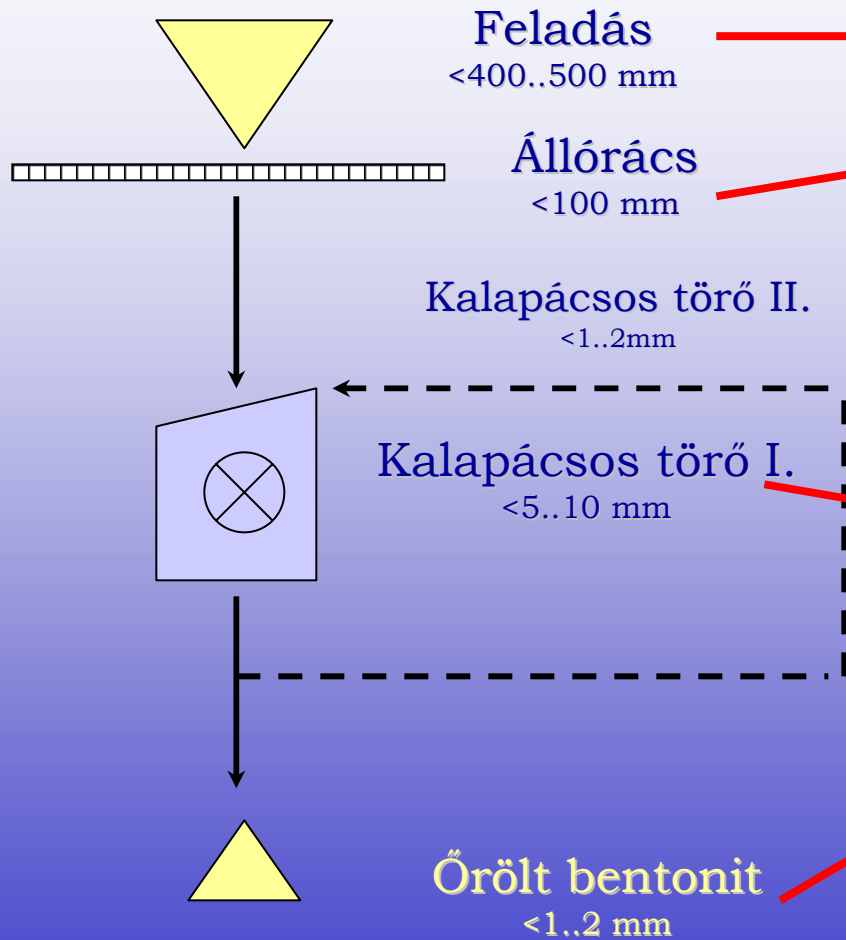
(Hydraulic conductivity measurements)

- 8%-os keverék Mátraszele - Székvölgy II. bentonittal (D < 0,2 mm)
- 9%-os keverék Mátraszele - Székvölgy II. bentonittal (D < 0,2 mm)
- 10%-os keverék Mátraszele - Székvölgy II. bentonittal (D < 0,2 mm)
- 10%-os keverék Mátraszele - Székvölgy II. bentonittal (D < 0,2 mm)

Helyszíni vizsgálatok *(In situ measurements)*

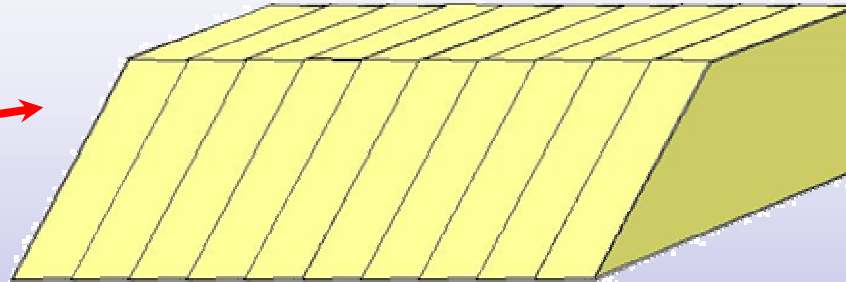
I. A bentonit őrlési technológiája

II. A bentonit terítése, keverése, tömörítése

(Laying, mixing and compacting of the bentonite and sand mixture)

A próbaterület

A bentonit terítése

- műtrágya szórógéppel
- finisherrel

8-12 % bentonit-homok
Keverési arány

60-112 t/parcella
bentonit hozzáadás

A bentonit bekeverése

- rotációs kapa
  - mezőgazdasági tárcsa
- segítségével

A keverék nedvesítése

- locsoló-gépkocsi
- lajtkocsi szivattyúval és
- tűzoltó fecskendővel ellátva

Optimális víztartalom : 18-20 %

A nyers bentonit-homok keverék víztartalma : <10 %

Tömörítés

- juhláb henger
- gumiabroncsos tömörítő gép
- úthenger

A szükséges járatszám:
4-6

A szivárgási tényező mérések eredményei

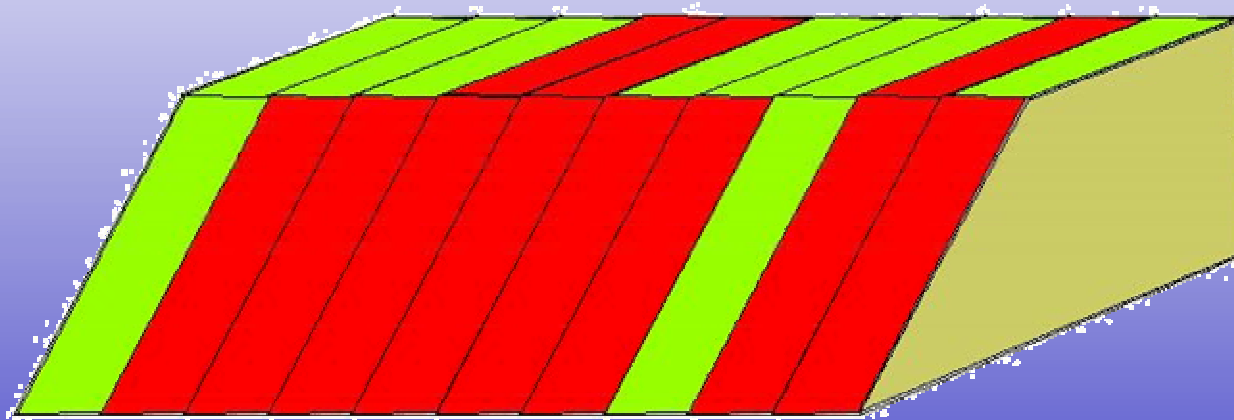
(The results of the in situ hydraulic conductivity measurements)

A megkívánt szivárgási tényező értéke:

$$k < 5 \times 10^{-9} \text{ [m/s]}$$

A mérés módja: csőinfiltrométer

Az elvégzett mérések száma : kb. 160 db

Összegzés

(Summary)

A kísérlet eredményei alapján megállapíthatjuk:

A bentonit-homok keverékből épített szigetelőrétegek megfelelhetnek a szigetelőrétegekkel szemben támasztott kritériumoknak.

A bentonit-homok keverék, mind technológiai, mind gazdasági szempontból versenyképes lehet az agyaggal szemben.

Abban az esetben, ha

a bentonit aprítási technológiája megfelelő,

a terítés, tömörítés során
a technológiai utasítást szigorúan betartják.

Együttműködő partnerek:
(Partners)

INNOVÁCIÓ 2000 Kft.

Miskolci Egyetem, Eljárástechnikai Tanszék

Miskolci Egyetem, Hidrogeológiai- Mérnökgeológiai Tanszék

Csőke és Társa Bt.

GEOSZABÓ Mérnöki Iroda Bt.

BALÁZS Mérnöki Iroda Bt.

Antalffy és Társa Bt.

Köszönöm a figyelmet !

Az előadás anyaga letölthető:

www.geoszabo.hu/letoltes